

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ЗПО «ДПТК»
Олександр СТРИЛЕЦЬ
« 28 » серпня 2026 р.

ПОГОДЖЕНО
Заступник директора ЗПО «ДПТК»
Сергій ГОРДІЄНКО
« 28 » серпня 2026 р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДСУМКОВИХ ЗАВДАНЬ ДО МОДУЛІВ
З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ»
Спеціальність: J8 Автомобільний транспорт**

ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ № 1

Змістовий модуль 1: Історико-філософський вступ **Максимальна оцінка:** 13 балів | **Час виконання:** 2 години

БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ ФУНДАМЕНТ (Максимум — 5 балів)

Формат: термінологічний диктант та тестові завдання закритого типу (по 1 балу за кожну правильну та повну відповідь).

1. **Рациональність (Логос) в інженерії:** Дайте визначення переходу від «міфологічного» до «раціонального» мислення. Чому гаражний міф («сліпа заміна деталей навімання») суперечить філософському детермінізму, на якому базується сучасна комп'ютерна діагностика транспортних засобів?
2. **Античний атомізм:** Поясніть концепцію Демокріта про атоми та порожнечу. Як філософська ідея жорсткої причинно-наслідкової зумовленості (детермінізму) допомагає автомеханіку виявляти фізичні причини руйнування металевих вузлів (наприклад, кристалічної решітки поршня)?
3. **Методологія Нового часу:** Порівняйте раціоналізм Р. Декарта (дедукція) та емпіризм Ф. Бекона (індукція). Наведіть приклад, коли діагност спочатку використовує раціоналізм (аналіз електричної Wiring-схеми), а потім підтверджує гіпотезу емпірично (заміряє напругу мультиметром).
4. **Етика Німецької класичної філософії:** Як «категоричний імператив» Іммануїла Канта регулює межі професійної відповідальності фахівця автомобільного транспорту у випадках, коли клієнт вимагає знехтувати безпекою ремонту гальмівної системи заради здешевлення?
5. **Психологічна життєстійкість:** Які принципи античного стоїцизму (Сенека, Епіктет) та поняття «дихотомія контролю» застосовуються для подолання стресу та запобігання конфліктам у кризових ситуаціях на СТО?

БЛОК 2. АНАЛІТИЧНИЙ ІНЖЕНЕРНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ КЕЙС (Максимум — 8 балів)

Формат: розгорнута письмова відповідь (міні-есе) з обов'язковим використанням фахової автомобільної термінології спеціальності 274.

Кейс-завдання: «Екзистенційний вибір та раціоналізм на СТО: від міфу до відповідальності»

Вихідні дані: Ви — фахівець з діагностики електронних систем автомобіля. На СТО заїжджає сучасний транспортний засіб зі складною «плаваючою» проблемою (двигун раптово зупиняється на ходу). Майстер цеху, керуючись застарілим, інтуїтивним підходом, наказує вам негайно і наосліп замінити дорогий електронний блок керування (ЕБК), посилаючись на "свій багаторічний досвід" та поради з інтернет-форумів. Ви ж розумієте, що без глибокого апаратного аналізу причин (читання логів CAN-шини, перевірки проводки осцилографом) така заміна є непрофесійною і може не вирішити проблему, що наражає клієнта на небезпеку на трасі. Виникає виробничий конфлікт.

Завдання для здобувача:

Напишіть аналітичне есе (техніко-етичний звіт), у якому розкрийте такі питання:

- **Методологія діагностики:** Спираючись на вчення Р. Декарта (радикальний сумнів) та Ф. Бекона (емпіричний доказ), доведіть хибність рішення майстра (міфологічний підхід). Опишіть власний алгоритм пошуку істини від теорії (схеми) до експерименту.
- **Свобода і відповідальність:** Використовуючи ідеї екзистенціалізму (Ж.-П. Сартр) та філософію обов'язку (І. Кант), обґрунтуйте свою відмову виконувати наказ «наосліп». Чому посилання на "наказ керівництва" є проявом уникнення екзистенційної відповідальності за безпеку дорожнього руху?
- **Резильєнтність та управління емоціями:** Застосуйте інструментарій античного стоїцизму для комунікації з роздратованим майстром. Як принцип «дихотомії контролю» та етика діалогу допоможуть вам знизити градус конфлікту, не втрачаючи своєї професійної позиції?

Критерії оцінювання кейсу (дескриптори):

- **7-8 балів:** Блискуча аналітика. Здобувач демонструє глибоке розуміння філософської методології та етики, вільно оперує інженерною термінологією Спеціальності 274, проводить чіткі паралелі між класичною філософією та сучасними процесами діагностики. Логіка бездоганна.
- **5-6 балів:** Добре. Тема розкрита, але переважає описовий підхід без глибокого заглиблення у філософський категоріальний апарат. Незначні термінологічні неточності.
- **3-4 бали:** Задовільно. Поверхове розуміння матеріалу, слабкий зв'язок між філософією та сучасною автотранспортною інженерією.
- **0-2 бали:** Незадовільно. Відповідь відсутня, не по суті або виявлено академічний плагіат.

ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ № 2

Змістовий модуль 2: Буття, свідомість, пізнання **Максимальна оцінка:** 13 балів | **Час виконання:** 2 години

БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ ФУНДАМЕНТ (Максимум — 5 балів)

Формат: термінологічний диктант та тестові завдання закритого типу (по 1 балу за кожну правильну та повну відповідь).

1. **Онтологія транспорту:** Як класична механіка (з її абсолютним розумінням простору і часу) застосовується під час розрахунків кінематики автомобіля, і як сучасна теорія систем (синергетика) пояснює самоорганізацію складних електронних блоків авто під час виникнення хаосу на дорозі (наприклад, занос і робота ESP)?
2. **Гносеологія та рівні пізнання:** Поясніть різницю між емпіричним рівнем пізнання (вимірювання, технічний огляд) та теоретичним рівнем (формалізація, читання моделей) в інженерній практиці автомеханіка.
3. **Природа свідомості та інтелектуалізація:** У чому полягає філософська відмінність між людською свідомістю (яка володіє сенсом і емоційно-вольовим блоком) та алгоритмами "Штучного Інтелекту", інтегрованими в сучасні системи предиктивної діагностики авто?
4. **Критерій істини:** Чому в гносеології та технічній експлуатації саме матеріальна практика (експериментальний ремонт і тестовий заїзд) є єдиним остаточним критерієм істини, незалежно від досконалості комп'ютерної симуляції?
5. **Когнітивні спотворення:** Назвіть щонайменше два когнітивні упередження (наприклад, "упередження підтвердження"), які заважають автодіагносту об'єктивно оцінити технічну документацію, та поясніть роль фактчекінгу.

БЛОК 2. АНАЛІТИЧНИЙ ІНЖЕНЕРНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ КЕЙС (Максимум — 8 балів)

Формат: розгорнута письмова відповідь (міні-есе) з обов'язковим використанням фахової автомобільної термінології спеціальності 274.

Кейс-завдання: «Синергетика та гносеологічний фактчекінг в умовах Індустрії 4.0»

Вихідні дані: На сертифіковану СТО надходить сучасний електромобіль (або гібрид). Бортова система предиктивної діагностики, керована алгоритмами машинного навчання (кіберфізична система), видає рекомендацію на повну заміну високовольтної батареї (надзвичайно дорога процедура). Однак ваші емпіричні спостереження та фізичні заміри опору й температури комірок за допомогою мультиметра суперечать висновкам комп'ютера. У робочому чаті СТО починає ширитися маніпулятивна інформація (ІПСО/фейк) від неофіційних постачальників, що "ці батареї масово вибухають, їх треба терміново вирізати". Колектив панікує, клієнт розгублений.

Завдання для здобувача:

Напишіть розгорнутий аналітичний звіт (міні-есе), у якому:

- **Специфіка пізнання (Проблема «чорної скриньки»):** Проаналізуйте гносеологічну небезпеку сліпої довіри до алгоритмів. Як автомеханіку подолати когнітивні спотворення і використати діалектику пізнавального процесу, щоб знайти об'єктивну істину (можливо, несправний лише один температурний датчик, а не вся батарея)?
- **Синергетика складних систем:** Поясніть роботу сучасного автомобіля як відкритої системи, здатної до самоорганізації. Як мікрофлуктуація (наприклад, окислення одного контакту) може призвести до масштабного хаосу в передачі даних на CAN-шині?
- **Інформаційна гігієна та фактчекінг:** Створіть чіткий філософсько-технічний алгоритм фактчекінгу для спростування інформаційної маніпуляції (фейку) в колективі. Як логіка наукового дослідження допомагає заспокоїти бригаду (включно зі слухачами-ветеранами) і прийняти обґрунтоване рішення?

Критерії оцінювання кейсу (дескриптори):

- **7-8 балів:** Блискуча аналітика. Здобувач вільно оперує термінологією Спеціальності 274 / J8, глибоко розуміє гносеологічні проблеми та основи синергетики. Логіка фактчекінгу бездоганна.
- **5-6 балів:** Добре. Тема розкрита, але переважає технічний опис без глибокого застосування філософських методів пізнання. Незначні неточності у поняттях.
- **3-4 бали:** Задовільно. Поверхове розуміння матеріалу, відсутність алгоритму фактчекінгу.
- **0-2 бали:** Незадовільно. Відповідь відсутня, не по суті або виявлено академічний плагіат.

ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ № 3

Змістовий модуль 3: Філософія людини та суспільства **Максимальна оцінка:** 13 балів | **Час виконання:** 2 години

БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ ФУНДАМЕНТ (Максимум — 5 балів)

Формат: термінологічний диктант та тестові завдання закритого типу (по 1 балу за кожну правильну та повну відповідь).

1. **Філософська антропологія:** У чому полягає біосоціальна природа людини і як розрізняються поняття «індивід» та «особистість» у професійному середовищі автопідприємства?
2. **Смислоутворення (Логотерапія):** Поясніть концепцію «волі до сенсу» В. Франкла. Як знаходження сенсу у щоденній технічній праці (наприклад, ремонті автомобілів швидкої допомоги) допомагає запобігти екзистенційному вакууму та сприяє реінтеграції осіб із бойовим досвідом?
3. **Соціальна філософія:** Як масова автомобілізація та розвиток транспортної інфраструктури вплинули на соціальну географію, урбанізацію та динаміку сучасного суспільства?
4. **Громадянське суспільство:** Які інститути громадянського суспільства (наприклад, професійні спілки, ради ветеранів) можуть бути створені на рівні автотранспортного підприємства для захисту прав і свобод працівників?
5. **Культура та цивілізація:** У чому полягає різниця між індустріальними (кількісними) та постіндустріальними (якісними, екологічними) цінностями в житті людини і еволюції транспортних засобів?

БЛОК 2. АНАЛІТИЧНИЙ ІНЖЕНЕРНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ КЕЙС (Максимум — 8 балів)

Формат: розгорнута письмова відповідь (міні-есе) з обов'язковим використанням фахової автомобільної термінології спеціальності 274.

Кейс-завдання: «Соціальна інфраструктура, інклюзія та етика діалогу на автотранспортному підприємстві»

Вихідні дані: Ви — керівник підрозділу на великому автотранспортному підприємстві, яке проходить процес модернізації. До вашого колективу приєднується група ветеранів, які мають високу кваліфікацію, але потребують ергономічної адаптації робочих місць (через поранення) та специфічних умов комунікації (trauma-informed підхід). Рада директорів (представники прагматичного, відчуженого капіталу) пропонує відмовитися від "зайвих витрат" на інклюзивну інфраструктуру (ліфти, екзоскелети, кімнати психологічного розвантаження), розглядаючи людей виключно як біологічний "людський ресурс" для викачування прибутку. Колектив СТО готовий до страйку.

Завдання для здобувача:

Напишіть розгорнутий аналітичний звіт (міні-есе), у якому:

- **Подолання відчуження та Логотерапія:** Спираючись на екзистенціалізм і вчення В. Франкла, поясніть раді директорів, чому гуманізація праці і надання роботі глибокого сенсу підвищує продуктивність автомеханіків набагато краще, ніж жорсткий диктат. Як творчий ремонт машин допомагає в психологічній реабілітації?
- **Громадянське суспільство та Правова держава:** Обґрунтуйте право колективу на самоорганізацію та захист своїх прав на безпечні умови праці. Як цінності демократичного суспільства реалізуються на рівні окремого цеху?
- **Етика діалогу:** Опишіть алгоритм безбар'єрного, етичного спілкування у змішаному колективі (цивільні та учасники бойових дій), щоб усунути стигматизацію та запобігти конфліктам.

Критерії оцінювання кейсу (дескриптори):

- **7-8 балів:** Блискуча аналітика. Здобувач глибоко розуміє соціальні та антропологічні проблеми, вільно оперує поняттями логотерапії та етики діалогу, пропонує ефективні trauma-informed рішення для автопідприємства.
- **5-6 балів:** Добре. Тема розкрита, але переважає описовий підхід без міцного філософського фундаменту.
- **3-4 бали:** Задовільно. Слабке розуміння принципів інклюзії та громадянського суспільства.
- **0-2 бали:** Незадовільно. Відповідь відсутня або виявлено академічний плагіат.

ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ № 4

Змістовий модуль 4: Філософія науки і техніки (Профільний) Максимальна оцінка: 13 балів

| Час виконання: 2 години

БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ ФУНДАМЕНТ (Максимум — 5 балів)

Формат: термінологічний диктант та тестові завдання закритого типу (по 1 балу за кожну правильну та повну відповідь).

1. **Феномен техніки:** Порівняйте дві філософські концепції: принцип «органопроєкції» Е. Каппа (техніка як продовження органів людини) та концепцію М. Гайдеггера про техніку як «Постав», що перетворює людину і природу на ресурс.
2. **Науково-технічна революція:** Чим відрізняється суто "технічне" знання від фундаментального "наукового"? Як феномен технауну проявляється у розробці сучасних систем автономного водіння автомобіля?
3. **Екологічний імператив:** Поясніть вчення В. Вернадського про «ноосферу» та екологічну етику сталого розвитку в контексті впливу автомобільного транспорту на глобальну екосистему.
4. **Концепція «запланованого старіння»:** Дайте філософсько-етичну оцінку практиці виробників закладати обмежений ресурс у вузли сучасних автомобілів заради стимулювання суспільства споживання.

5. **Професійна відповідальність інженера:** Де пролягає межа моральної та соціальної відповідальності автомеханіка при експлуатації та ремонті транспортних засобів, від яких залежить безпека на дорогах (наведіть приклад з гальмівною системою)?

БЛОК 2. АНАЛІТИЧНИЙ ІНЖЕНЕРНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ КЕЙС (Максимум — 8 балів)

Формат: розгорнута письмова відповідь (міні-есе) з обов'язковим використанням фахової автомобільної термінології спеціальності 274.

Кейс-завдання: «Екологічний імператив та корпоративна соціальна відповідальність в епоху кіберфізичних систем»

Вихідні дані: Ви — головний інженер-технолог на великій мультибрендовій СТО. Станція переживає економічну кризу. Керівництво наполегливо пропонує запровадити "високомаржинальну", але абсолютно незаконну та неекологічну послугу: масове фізичне видалення каталізаторів, сажових фільтрів (DPF) та заглушення систем рециркуляції вихлопних газів (EGR) на дизельних і бензинових авто, із подальшою "піратською" перепрошивкою електронних блоків керування (ЕБК), щоб обдурити екологічні стандарти Євро-6. Замість цього ви пропонуєте інвестувати у дороге, але екологічне обладнання для апаратної гідродинамічної очистки цих систем (концепція рециклінгу та економіки замкненого циклу), що дасть менший прибуток зараз, але збереже довкілля і репутацію.

Завдання для здобувача:

Напишіть розгорнутий аналітичний звіт (міні-есе), у якому:

- **Філософія техніки та відчуження:** Застосуйте концепцію М. Гайдеггера («Постав») для опису того, як бажання керівництва ставиться до природи як до "смітника", а до автомобіля — як до інструменту швидкої наживи. Доведіть необхідність переходу до "Ноосферного" мислення (за В. Вернадським).
- **Екологічний імператив та Етика відповідальності:** Спираючись на концепцію сталого розвитку та професійну етику, аргументуйте свою відмову свідомо отруювати атмосферу міста. Доведіть, що раціональне використання ресурсів та екологічна безпека є вищими за тимчасовий капітал.
- **Технологічна правова свідомість:** Обґрунтуйте економічну доцільність легального відновлення деталей (очищення фільтрів) у довгостроковій перспективі. Як ваша відмова підкоритися небезпечним наказам формує високу культуру громадянської відповідальності на підприємстві?

Критерії оцінювання кейсу (дескриптори):

- **7-8 балів:** Блискуча аналітика. Здобувач глибоко розуміє концепції філософії науки і техніки, вільно оперує екологічною та інженерною термінологією Спеціальності 274 / J8, бездоганно обґрунтовує професійну етику.
- **5-6 балів:** Добре. Тема розкрита, переважає технічний та економічний опис проблеми без достатньої філософсько-етичної аргументації (відсутні посилання на ноосферу чи імперативи).
- **3-4 бали:** Задовільно. Поверхове розуміння матеріалу.
- **0-2 бали:** Незадовільно. Здобувач виправдовує екологічні злочини заради прибутку, відповідь відсутня або виявлено плагіат.